

Előfizetési árak helyben és vidéken

Egy évre . . . 12 korona
Félévre . . . 6 korona
Negyedévre . . . 3 korona
Egyes szám ára 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel

HATÁRŐR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Ujvidék.

Pefő fi-utca 47. szám,

ahova a lap szellemi s anyagi részét illető közlemények küldendők

Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Béke Tisza István nélkül.

Irta: *Steiner Henrik.*

Addig-addig hirdette Tisza István és testőrsége a legelszántabb harcot, addig hirdettek az ellenzék és küzdelmének letörését — míg végre elkövetkezett az, ami ellen legjobban ágált Tisza és társasága, elkövetkezett a béke s vele Tisza István kudarca. Ha káröröm volna bennünk, most nagyon örülhetnénk ennek, most nagyon rámutathatnánk arra, hogy — úgy látszik az impotens politika erősebbnek mutatkozik az erős kéz politikájánál. De nem örvendezünk annyira Tisza kudarcán, mint amennyire örülünk a megkötött fegyverszünetnek.

Ez a fegyverszünet ugyanis nemcsak azt jelenti, hogy Tisza István erőszakos politikáját csöndben s anélkül, hogy hatását kipróbálták volna most csak egyszer is, anélkül, hogy valóban életre kelt volna — eltemették, nemcsak a parlament bekéjének és munkásságának biztosítását jelenti, sőt nemcsak költségvetést jelent, de különösen értékkel bír ránk ez a béke, mert az alkotmányosságunk ellen törni készülő szándékokat csirájában fojtotta el, mert egy nagy és véres harctól óvta meg a nemzetet.

Szegény embernek, mondják, öröme a káröröm. Ezt nem irigyeljük senkitől és nem is kérünk belőle. S ha most Tisza

kudarcáról szólunk s örülünk politikájának csufos vereségén, — különösen hangsúlyoznunk kell, hogy örömlünket nem a káröröm fűti. De örülnünk kell: Tisza István miatt is, hogy a megteremtett béke őt is megóvta, hogy a harc hevében elvakulva el nem követett ismét egy támadást a nemzet alkotmánya, törvényei és jogai ellen. Hiszen nem kételkedünk mi sem Tisza Istvánnak hazafiságában, sőt kevés jó akarat mellett is el lehet ismerni szándékai és tervei tisztaságát. Mégis nem szabad elfelednünk, amit Tisza Istvánnak egyik legjobb intímusa, egy kiváló politikus-író mondott: Valóban a Tiszák, az apja is, meg a fia belülről igen jó magyarok és igen jó hazafiak, mégis a válságos pillanatokban, mintha az ellenkezőről tennének tanuságot! S az sem utolsó dolog, hogy Tisza Istvánban tulajdonosan nagy a felülmaradási ösztön, tulontul akar s céljában és eszközeiben nem ismer akadály, vagy kivihetlent. Ha mindezt mérlegeljük, ha tekintetbe vesszük politikai mulját, ha tekintetbe vesszük, hogy alkotni soha semmit se alkotott, de rombolni, — úgy rombolt, mint soha senki, ha tekintetbe vesszük, hogy soha politikusnak szatócsabb programja nem volt, hogy soha politikus annyit el nem ejtett, mint épen fő, hogy soha magyar politikus annyira fel nem kínálkozott Bécsnek mint épen ez a kálvínista magyar, akitől pedig meg van állapítva, hogy ha egy-

szer a császárt akarja szolgálni, ahogy képest egy Windischgráz herceg szopó bárány s ha végül tekintetbe vesszük, hogy ez a hazafi volt az, aki a hires chlopyi hadiparancsot két szóban ismételte el a nemzetnek: golyót és akasztófát kínálva mindenkinek, ki meg nem török a császár parancsa előtt: nem indokolt-e, ha fellélegzünk, nem jogos-e, ha örülünk azon, hogy megszületett a béke, de eltemette talán örökre Tisza Istvánt.

Talán jobb lett volna, ha a béke úgy születik meg, hogy nem temet el senkit, hogy nem lesz győző és legyőzött, de úgy látszik, ez lehetetlen volt. Kabós Ferenc, a képviselőház nagynevű alelnöke, a munkapárt egyik legnagyobb alakja mondotta: Megmondottam, hogy béke lesz, hogy csak is ez és csak is így jöhetett létre és csakis Tisza István nélkül. Ezt Tisza Istvánnal egy pártban levő politikus mondotta, ehhez nekünk semmi hozzáfűzésünk nem lehet.

Aki még pár napja büszkén és gögösen hirdette: Nem alkuszunk és nem békülünk, elég volt öt hétig; aki még előbb hallani se akart egy indítványról, hogy 24 tagu parlamenti bizottság készítse elő a békét: most haza mehet Gesztre és tündödhetik rajta, hogy mi történt vele és körülötte. Aki előbb diktált a kormánypártnak és kormánynak, azt meg se kérdezték, hogy akar-e békét s milyen békét. Ha ez a letaszítás neucsak

TÁRCA.

Rip van Winkle.

Irta: *Pakots József.*

Hudák János, a segédhivatali aligazgató népszerű ember volt a miniszteriumban. Ennek a népszerűségnek az oka az öreg Hudák sajátos egyéniségében rejlett. Mert az aligazgató igen kedves, vajszívű alázatos kis emberke volt, aki előre kö-zönt még az alantásainak is és a hivatalszolgát is megurazta. Azt lehetne mondani, hogy Hudák bácsinak, — így kell neveznem, — mert mindenki így nevezte, éppen az volt az egyénisége, hogy nem volt semmi egyénisége. Ha valamikor talán lehetett volna is nála erről beszélni, az olyan messze időre esett, hogy arra bizonyosan még ő maga se emlékezett. Mindenesetre ez az idő boldog házasságának három évtizedes korszakán kívül eshetett.

E gyengéd és kiméletes körülírásból is bisonyára méltóztatnak sejteni, hogy Hudák bácsi papuëshős volt a legideálisabb értelemben.

De ne fessegessünk családi titkokat. A lényeges különben is az, hogy Hudák bácsi nagyon népszerű ember volt. A miniszteriumban is, a társaséletben is. De legfőképp a

miniszteriumban. Itt határozottan szerették. A kollegái, fellebbvalói, alantásai egyaránt. Már husz esztendeje dolgozott a segédhivatalban. Fogalom lett. Az egész miniszterium Hudák bácsinak szólította. Ezt nem lehet elég-szer ismételni. Még a miniszter is.

A miniszterek tudvalevően nagyon sűrűn változnak a miniszteriumban. Jönnék és mennek az új kormányokkal.

Ha új miniszter jött s a személyzet bemutatkozott, ő excellenciájának feltétlenül megakadt a szeme a Hudák bácsi kicsi, igénytelen, kopott, semmi alakján. És megkérdezte az államtitkártól:

— Ki az a furesa bácsi?

Bácsi! Önkénytelenül is így mondta. És az államtitkár ezt felelte:

— Hudák bácsi, a segédhivatali aligazgató!

A legközelebbi alkalommal aztán, mikor a miniszternek dolga akadt a segédhivatal aligazgatójával, ő excellenciája így szólította a tiszteletreméltó aligazgatót:

— Hudák bácsi!

Már ez olyan természetes volt.

Husz esztendeje dolgozott Hudák bácsi a segédhivatalban s ez a husz év rá nézve minden nevezetesebb mozzanat nélkül folyt le. A huszonegyedik esztendőben aztán különös esemény történt. Ezt az eseményt lehetne

nagy szerencsének is nevezni és ha Hudák bácsi értene a kártyához, hát bizonyosan valami vonatkozást is találhatna a huszonegyes szám és a szerencse közt. Mert az történt, hogy . . .

De bocsanat, ezt a nagy eseményt nem lehet csak így röviden előadni. Ott kezdődött a dolog, hogy a miniszter őexcellenciája Karlsbadba ment három heti kurára. A miniszter ugyanis gyomorbeteg volt s Karlsbad már beletartozott a nyári kormányzati programjába.

Egy hete már, hogy őexcellenciája lelkiismeretes pontossággal élt a kurájának, amikor a lapok megírták, hogy Karlsbadba érkezett egy osztrák miniszter is, aki pedig igen nevezetes férfiú volt. Az osztrák kegyelmes urat szintén gyomorbeteg kizozta, ami arra a tényre enged következtetni, hogy a politika nagyon elrontja az emberek gyomrát.

Az osztrák miniszter véletlenül szakmabeli kollégája volt a magyar miniszternek s ebből kifolyólag a két kegyelmes úrnak az a szerencsés ötlete támadt, hogy ők kölcsönösen megtárgyalják a tárcájuk körébe eső közös ügyeket.

Ez az ötlet azt eredményezte, hogy a magyar miniszter távirati utcn fordult a miniszteriumához. Bizonyos fontos akták sürgős elküldését kérvén. A miniszter rendelkezése úgy

Szlovák bank részvénytársaság Ujvidéken
a betétek után fizet 4 és fél százalékos kamatot.

Tisza személyének, de politikájának is szólna, nem lehet azt eléggé értékelni. Ha ez annyit jelent, hogy új korszak következik Magyarország életében, hogy a választójog legnagyobb ellenségének kivégzésével elkövetkezett a demokratikus reform megvalósításának órája is: akkor üdvözöljük szívből a békét Tisza nélkül.

A tanítók helyzete.

A Határőr hirt adott arról, hogy a város ösztanítósága az országgyűlési képviselő vezetésével mintegy 40 tagú küldöttséggel kereste föl a főispánt és a polgármestert.

A főispán azt mondta e küldöttségnek, hogy ismeri a tanítók nagy, nehéz, embertölti munkáját és bár a helyzetet még nem ismeri, de tanulmányozni fogja és a legnagyobb jóindulatáról biztosítja a tanítókat.

A szónok sürgető kérésére a polgármester is megígérte, hogy minden erejéből azon lesz, hogy a tanítóság jogos és méltányos kérése minél előbb, sürgősen teljesíthessék.

A tanítóság bizik a város vezetőinek jóindulatában, ígéretében és reméli, hogy a törvényhatósági közgyűlés valóra váltja a vezetők ígéretét, mert a tanítóság gyomorkérdése a város kulturkérdése is egyszermind.

Ujvidék törvényhatósága mindenkor nobilis volt, a kultura megbecsülésében mindig elül járt, ezért bizton hisszük, hogy nem zárkozik el a kultura munkásainak kérése elől most sem.

Mit kérnek a tanítók a várostól? Azt kérik, hogy az iskolafenntartó felekezeteknek adjon anyagi szubvenciót, hogy az a tanítóinak fizethessen évenként 2000 (kettőezer) kor. alapfizetést és annak megfelelő lakbért, 720 koronát.

Kéri pedig mindezt sürgősen, 1912. január 1-re.

Mi teszi indokoltá e kérést? Az, hogy az utóbbi évek alatt minden szinte kétségbeesetten megdrágult. Az, hogy a

szólt, hogy az aktákat a titkár hozza el. A titkár azonban szabadságon volt. Egyáltalán a félminisztérium szabadságon volt.

Az elnöki osztály vezetője egy kis zavarba jutott. Az akták igen diszkrét természetűek voltak, akárkire nem bízhatta őket. Habozott, törte a fejét. Annyi ideje nem volt, hogy a titkárt visszarendelje szabadságáról. Töprengve gondolt végig a tisztviselők során. Egyszerre csak megnyomta a villamos esengőt és bizonytalanul mondta a szolgának:

— Kérem, küldje be a Hudák bácsit!

Hudák bácsi hajlongva jelentkezett:

— Itt vagyok, méltóságos uram!

Az osztályfő vizsgálódva nézett végig a Hudák bácsi kissé kopott, kifényesült redingotján s aztán hirtelen elhatározással mondta:

— Önre fontos missió vár, Hudák bácsi!

— Oh parancsoljon, méltóságos uram!

— Ön most rögtön hazamegy, becsomagol és fontos aktákkal Karlsbadba utazik a miniszter úr excellenciájához.

Hudák bácsi nem hitt fülének:

— É-é-én? . . .

— Igen. A titkár úr szabadságon van s önél megbízhatóbb emberem nincs.

Hudák bácsi bizony szédült egy kicsit, amikor az aktaesemővel hóna alatt távozott a méltóságos úr szobájából. Ez a szédülése eltartott hazáig is, ahol az aligazgatóné nagysága, mikor megtudta hűségese életpárja küldetését, alig akart hinni benne, sőt egyenesen meggyanúsította Hudák bácsit azzal, hogy egy kicsit a pohár fenekére talált nézni.

(Vége köv.)

Az Ujvidéki Orient

ÁSVÁNYVIZ

— diadala —

két első díj

az 1911. évi római
világkiállításon a
legnagyobb díjjal a

„Gran PREMIO“-val

nagy aranyéremmel és
diszoklevéllel és az
1911. évi augusztusban
megtartott párisi nemzetközi
kiállításon a
legnagyobb díjjal a

„Grand PRIX“-vel

arany éremmel és diszoklevéllel kitüntetve!

— A kitüntetések —

Wagner Testvérek

Ferenc József-téri üzletének
kirakatában láthatók!

mostani 1200 és 1600 koronás fizetésből egyáltalán nem lehet megélni kultúrembernek és ki kap ma Ujvidéken kultúrembernek megfelelő lakást 420 koronáért? Az, hogy most már jóformán minden hivatalnok tisztviselő többé-kevésbé megkapta helyzetének rendezését, csupán a tanítóság a mostoha gyermek.

Ezen a helyzeten, mely immár türehtelen, a város vezetői szerint is erkölcsi kötelesség segíteni.

És mekkora terhet jelent a tanítóság kérése?

Körülbelül 25—30 ezer koronát.

Ez ugyebár elég tekintélyes összeg és első pillanatra sok nehézségbe ütközik annak folyósítása már 1912. jan. 1-én.

Ezek a nehézségek azonban elenyésznek, ha tudjuk azt, hogy a város már most 118 ezer koronát ad a felekezeteknek iskola fenntartásra, ha tudjuk, hogy a város jövő évi költségvetése másfélmillió korona és ha tudjuk, hogy ez a 25—30 ezer kor. 47 kulturmunkás nyomorgó családjának ad tisztességes megélhetést, akkora kenyeret, melyből jól is lehet lakni.

Igaz, hogy a jövő évi költségvetés már megvan, de tudunk rá esetet, hogy pótköltségvetést készítettek, sőt 15—20 ezer koronát anélkül is kiutaltak.

Ha tehát igazán, őszintén akarnak segíteni a tanítók nyomorán, akkor csak a jóakarattól függ, hogy a tanítók 1912. jan. 1-éntisz tességes fizetést kapjanak.

Bizunk a főispán és polgármester ígéretében, a törvényhatóság méltányos jóindulatában.

H I R E K.

A kalocsai érsek v. b. t. tanácsos.

A király Dr. Csernoch János kalocsai érseket valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Heckenshoffer Mihály ujvidéki és Kovács Armin nagybecskerekéi törvényszéki fogházfelügyelőket kölesönösen áthelyezte.

Nemeskeblűség. Gyalos Antal magánzó a polg. magy. Daloskörnek 100 koronát adományozott, egyúttal pedig a daloskör tagjai sorába belépett. Nemesak a Daloskör, de városunk több jótékony és humán célú egylete is dicsékedhetik, hogy nevezettől, akinek jótékonyágát még az is növeli, hogy ismeretlen akar maradni, hasonló adományokat kaptak. Gyalos tulajdonkép ujvidéki ember, azonban vagy 50 év előtt elkerült Ujvidékről és legutóbb Pancsován volt kereskedő. Üzletével felhagyván, Ujvidék szülővárosába vissza itt visszavonultságában az képezi örömét, ha a közjó oltárán áldozhat. Mindenesetre ritka jelenség s annál nagyobb elismerést érdemlő, mivel a mai anyagi és önző korban a nemeskeblűségnek ilyen dicséretes példájára még a legtehetősebb, gazdag osztályban is vajmi ritkán akadunk.

Uj vonat. E hó 8-tól kezdve új vonat lett beállítva a budapest — zimonyi vonalon, még pedig a következő menetrenddel: Ujvidékről indul éjeli 11 óra 36 p. s Budapestre érkezik r. 8 órakor.

A tüdővész pusztítása. A belügyminiszter legújabb jelentése szerint a magyar birodalomban f. március hó folyamán összesen 8194 egyén halt meg gümőkórban. E számban B. Bodrog vármegye 230, Baja 12, Szabadka 47, Ujvidék 20 és Zombor 15 áldozattal szerepel.

A villamos vasut éjjeli menetrendje e hó 8-ától változást szenved, amennyiben a Buzatérrel 10 óra 33 perckor elinduló és a Ferenc József-térre 10 óra 36 perckor érkező villamos kocsit 10 óra 37 perckor a Kórházhoz (és nem a pályadarhoz) indul. Ezenkívül szaporítva lettek a menetek száma. A menetren

megváltozott része a következő: Indul este Buzatér 10 óra 33 perckor, Ferenc J. tér 10 óra 37 perckor, Kórház 10 57 perckor, Ferenc J. tér 11 óra 10 perckor, Máv. P. udvar 11 óra 50 perckor, Buzatér 11 óra 46 perckor. Erkezik este Ferenc J. tér 10 óra 36 perckor, Kórház 10 óra 47 perckor, Ferenc J. tér 11 óra 7 perckor, Máv. P. udvar 11 óra 20 perckor, Buzatér 11 óra 45 perckor, Máv. P. udvar 12 óra 00 perckor. A reggeli menetek változatlanok.

Az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt a véderőjavaslatok ellen ma vasárnap Szabadkán tartandó nagy népgyűlésen nagyobb számu küldöttséggel képviselteti magát.

Tűz. E hó 9-én d. u. 4 órakor a Brüll F. F. féle kendergyár gereblyező helyiségében tűz ütött ki, még pedig a gereblyező gép körüli surlódás folytán, melyet azonban Rangl Endre főtisztviselő oltás körüli önfeláldozó munkálkodásának csakhamar sikerült lokalizálni, úgy hogy az idő közben oda érkezett tűzoltóságnak már dolga sem akadt. A kár mintegy 2-3000 korona, mely azonban biztosítás útján teljesen megtérül.

A belügyminiszter a budai gyermekszanatóriumért. A gyermekszanatórium egész országos akciójának az élén Hohenberg Zsófia hercegnő és gróf Zichy János miniszter állanak. Gróf Zichy János miniszteri állásának nagy terhei mellett személyesen vezeti ez immár hatalmassá megnőtt gyermekszanatóriumi mozgalmat is és első sorban neki s a munkában érdemes és tiszteletreméltó társainak, Bezerédj Viktor államtitkár, ügyvezető elnöknek, Bosnyák Zoltán, Náray Ssabó Sándor és Ruffy Pálnak köszönhető, hogy a Balatonalmádi Zsófia gyermekszanatórium már teljesíti hivatását s hogy a budai nagy gyűjtőszanatórium is tervezet alatt áll, azon program alapján, amelyet Bókay János egyetemi tanár, a magyar gyermekvédelem fáradhatatlan harcosa állapított meg. Hajduska Emil, a Magyar Földhitelintézet igazgatója példátadóan buzgólkodik dr. Fodor Oszkár központi igazgatóval egyetemben azon anyagi eszközök előteremtésén, amelyek a nagyarányú építkezés megkezdéséhez szükségeltettek. Bárczy István polgármester közölte gróf Zichy János miniszterrel, hogy a főváros tanácsa a részletes építési program ismerete során kíván dönteni a központi gyermekszanatórium segélyezésének mérvéről, elvileg azonban máris biztosította a polgármester a főváros közönségének legmesszebbmenő támogatását. Az ország társadalma is bizonyára sietni fog annak a mozgalomnak, mely az emberenyagot védi, ebben a sok külső és belső ellenségtől tépett országban, legújabb alkotását, a gyermekszanatóriumot nagy jelentőségéhez képest felkarolni. Maga gróf Khuen-Héderváry Károly belügyminiszter, aki a legnemesebb érdeklődéssel viseltetik minden olyan társadalmi mozgalom iránt, mely a modern magyar gyermekvédelem előbbre vitelét támogatni hivatott, meleghangú körrendeletet bocsátott ki, ez ügyben.

A rendőrbjelentési hivatal f. október havi ügyforgalma a következő volt: lakosok új felvétele 111, lakváltozásuk 795, cselédek új felvétele 105, helyváltozásuk 682, idegenek magán háznál 45, vendéglőkben 874. Mint központi kézbesítő hivatalhoz kikezbesítésre beérkezett 1796, még pedig sikerrel 1768 darab; értesítések adattak összesen 2599 esetben, ezek közül eredménnyel 2453. Külhoni utlevél kiadatott 11, igazolási jegy 3, cselédkönyv 26. Megfigyelő lap összesen meg lett fektetve 562.

Anyakönyvi hír. Az anyakönyvi hivatalnál e hó 3-10-ig bejelentett születések 11, még pedig 7 fiú, 4 leány; meghalt 10.

A szerb huszbehovatal mennyisége. A kereskedelmi szerződés életbeléptetése óta, vagyis január 24-től Szerbiából Ausztria-Magyarországra 15 millió dinár értékben szállítottak vágott húst.

Kolera a megyében. Moholyon Mokut Andrásné koleragyanus tünetek között meghalt. Az orvosok véleménye szerint Mokutné a Tisza vizétől betegedett meg. A kolera terjedésének megakadályozására a hatóság szí-

goru intézkedéseket tett. A belügyminiszterium közegészségügyi osztályának értesítése szerint Gara községből három koleragyanus megbetegedést jelentettek.

Művészeti kiállítás. A Művészház (művészeti egyesület) e hó 11-én nyitotta meg ünnepélyesen a palánkai kaszinó helyiségében első palánkai kiállítását, melyen Dr. Rózsa Miklós, a Művészház igazgatója előadást tartott a magyar művészetről.

Ha csukamájolajról esik szó, csak a Zoltán-félére kell gondolni, mert ez nem emulsió, tehát nincs gyanták és glicerinnel keverve, hanem a legtisztább valódi csukamájolaj s így könnyű emészthetősége miatt rendkívül kedvelt egy az orvosok, mint a közönség körében. A Zoltán-féle csukamájolaj kapható minden gyógyszerárban, üvege 2 korona. Mint eredeti Zoltán-félét csak lezárt dobozban fogadjunk el.

Olaszok és törökök. ez egyben meg-egyeznek, hogy a sárka, simulékony „Ceres” („Ceres”-kockák) sütéséhez a lehető legesz, ményibb zsír. Könnyen verhetjük habosra a tésztafnak finom diózt ad és a leggye-gebb gyomor által is könnyen megemész-hető.

— **Mit iszik a király?** Jó öreg királyunk magas korát és kitűnő kondícióját annak az éltető bornak köszönheti, amelyet a saját szőlőjében szüretelnek Tokajhegyalján, amint ezt a „Képes Hét” legújabb számában olvasuk „a király szüretel” című képes cikkben. Az érdekesítő szüretismertetés, Szomaházy István nagyszerű regénye a Baccarat, Heltaí Jenő pompás novellája, a magyar aviatikusok ismertetése írásban és képből, Arzene Lupin izgalmas kalandjai, Váradí Antal, Pierre Lotti, Nemo, Mrs. Relston, Berkes Imre, Forman Justus Miles képekkel tarkított cikkei és novellái s a sok apróság teszik tartalmassá és utólrhetetlenné a „Képes Hét”-et, amelynek 500 koronás rendkívül érdekes rejt-venypályázatán mindenki részt vehet, aki a mindenütt kapható lapra egyenként 20 fillérrel előfizet Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, V., Alkotmány-u. 18.

Iparosok és gyáriparosok figyelmébe. A szegedi kereskedelmi és iparkamara a kereskedelemügyi miniszternek a női alkalmazottak éjjeli munkája ügyében kiadandó rendelet előkészítéséül most gyűjti össze azokat az adatokat, amelyek e rendelet kibocsátásánál figyelemre érdemesek. A kamara elnöksége ez uton is felhívja mindazokat a gyárakat és ipartelepeket, amelyek gyors romlásnak alávetett anyagokat, vagy félgártmányokat dolgoznak fel és amelyekben a gyártási művelet tárgyul szolgáló nyersanyag vagy félgártmány másképp, mint nőmunkásoknak éjjel való foglalkoztatásával a romlástól meg nem védhető, hogy kívánságaikat, óhajaikat, javaslataikat mielőbb közöljék a kamarával, hogy így az érdekeltég minden óhaja figyelembe vehető legyen.

A jogi oktatás és vizsgák reformja a kultuszterca legégetőbb s leggyorsabb megoldást követelő problémája. Hogy a szükséges reformterv kivitele gyorsan törénthessék, annak rendeleti uton való életbeléptésére is megkapja a miniszter a felhatalmazást.

Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat egyébként már beterjesztett a képviselőházba. Abból rövidesen törvény lesz, mely az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghosszabbítja s a gyakorlat megkezdését a doktorátus megszerzésétől teszi függővé. A kinek tehát hátralevő jogi vizsgái (szigorlat, alapállamvizsga, ügyvédi) vannak, saját érdekükben siessenek, mert minden napnyi késedelem esetleg helyrehozhatatlan hibáknak, önvádnak lehet előidézője. Ne áltassa senki magát azzal, hogy a törvény méltányosságot fog gyakorolni, hanem mindazon jelöltek, akiknek jogi vizsgájuk, szigorlat, ügyvédi van hátra, egzisztenciájuk követelő parancsának tekintsék azt, hogy hátralevő vizsgáikat letegyék. Aki tehát csak teheti, fogjon a készüléshez, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját „A jogi vizsgák letétele” c. munkában IV. kiadás. Negyvenedik ezer találja leírva. Díjmentesen küldi Dr. Dobó, Kolozsvár Bolyai u. 3.

Az ő ügye.

Bármennyire restelkedünk arra nem érdemes egyénnek személyi ügyével foglalkozni, a még mindig ártatlannak és nagynak tűnni kívánó s magát tanárnak is nevező tanító kény-szerit reá, hogy sokféle üzelmének mellőzésével és diestelen multjának felderítése nélkül, bebizonyítsuk a közönség előtt is — mely különben apróra ismeri egész valóját — hogy rágalmazásnak, sértésnek minősített állítása-ink nem a levegőből kapvák, hanem — sajnos, való tények. Cs. M. a kis Móric csalafintasága címen közölt hírlinket semmivel sem cáfolja meg, hanem iparkodik mosakodni tőle telhetőleg, de a szerecsent fehérre mosni lehetelenség. A csalafintaság igazolására szolgáljon az ujvidéki kir. járásbírósnak f. okt. 18-án hozott ítélete, mely „Csernyei Mórné Anna ujvidéki felperesnek Apró György ujvidéki alperes ellen az 1911. aug. hó 2. napján Sp. V. 413. sz. a. indított keresettel ingók zár alul való fololdása és j. iránt folytatott som-más perében, a szóbeli tárgyalásnak 1911. okt. 13-napján történt befejezése után, a ke-eresetet elutasítja s felperesi ügyvéd díjait és költségeit fele irányában 51 koronában meg-állapítja.” Az ítélet indoklásában többi között el van mondva, hogy a bíróság a bizonyítás folytatását mint *céltalant* mellőzte és felperes saját előadásából megállapította, hogy a vég-rehajtás alapját képező kötelem felperes és alperes között 1911. apr. 5-én keletkezett, de alperes már 1911. apr. 6-án összes ingóságait, avval a *nagyon átlátszó szándékkal*, hogy alperes e követelésének behajtását *meghi-úsítsa*, feleségének, a felperesnek ajándékozta s minthogy felperes maga is elismeri, hogy az alperes által lefoglalt ingóságok kivétel nélkül tárgyai voltak a többször említett ajándékozásnak: kétségtelen, hogy alperes ezekből jogosan igényli követeléseinek kielé-gítését, annak ellenére, hogy azok ez idő sze-rint az ajándékozási szerződés alapján felpere-s tulajdonát képezik. — Mi ez, ha nem — enyhén szólva — becsapási kísérlet? Mikor a kis Móric csalafintasága megjelent, „Apró ügyének anyagi része” még nem volt *rendben*, csak *azóta* — az ítélet nyomása alatt s talán egyéb következmények elkerülése végett, küldött Cs. M. tanár (?) postautalvá-nyon törlesztési részletet, még pedig a kö-vetkező épületes, baráti sorok kíséretében:

„No most légy boidog! *Annny átokkal sujtson az Isten.* Utélért a nemezis. Éjjel nappal mindig ezen ténykedésed lebegjen előttem!” Ez az a hála, hogy Apró a bíróság előtt megelégedett Cs. M. bocsánatkérésével? Ez a nagyfoku műveltség képesíti Cs. M. tanárt(?) az analfabeték oktatására? . . .

Egyébként Cs. M. Ujvidéki Napló nov. 5-i mosakodására maga Apró György a kö-vetkező nyilatkozatot küldte be:

„Van városunkban egy nyomdafestékkal telerajzolt hetilap, amelynek legutóbbi szá-mában valami „tanár” úrnak a „más feje” helyett fáj a feje. Boldog boldogtalannak neki-megy és még azt is rugja, akit menteni sze-retne, amikor azt állítja felőle, hogy „sirva panaszoalta el” neki ezt meg amazt. Annál érthetőbb, hogy még inkább megrugdalja azt, akit oktalanul meggyanúsít „ocsmány válót-latlanságok” írásával, aki „galád módon foly-tatott támadásokat” az ő nagyjelentőségű sze-mélye ellen.

Ez a jogtalanul, általánosan („tanár”!) címet viselő egyén hetet-havat összehord a „Határör” mult heti egyik számában „A kis Móric csalafintasága” cím alatt elmondott tiszta szinigazságok erejének megcáfolására. Apróra akarja sütni a hazugság bélyegét, amikor ő maga a szegedi esküdtbírósg előtt 1911. évi április hó 5-én általa kirimánkodott megboesátás folytán elvállalt anyagi felelőssé-gének dacára már április 6-án itthon köz-gyezőileg mindenét odaajándékoz másnak és ezen ajándékozás révén megigényeltette a 3-ik éve folyó pernek elvállalt költségei fejé-ben lefoglalt — még „az Ujvidéki Napló felszerelési tárgyai”-t — ingóságokat is. És mikor ennek bizonyítása nem sikerült, 26 év előtti „nászhozomány” címen akarta érvénye-síttetni igényét. Ez a „tanár” ur! mikor így őmaga csalni akart, kiáltozza másra a „fog-játok meg-!” et? „Ismerjük teneked!” „Vizet a kopasznak!”

Ami pedig az analfabéták oktatását illeti, teljesen igaz, hogy a tanítás ezen országban szabad. De nem tévedünk, mikor azt is igaznak kívánjuk elismertetni, hogy csak az tanítson, akiben megvan a megfelelő képzettség és rátermettség, már pedig ez az, amit velünk együtt a nagy közönség sem hisz el, mert az a hivatkozott 32 évi működés inkább más téren való tapasztalatot és ügyességet termelt! Ha Cs. M. kívánsai rá, mit tartanak igaz képességéről arra hivatott körök, olvassa el a Dmke újvidéki fiókjának az orsz. közművelődési tanácshoz intézett feliratát. Abban híven festett képére talál. Végül még annyit, hogy a Dmke teljesen önzetlenül, díjmentesen vezeti az analfabéták tanfolyamát, míg Cs. Móricot bizonyára kifejlődött kseftelési szelleme csábitja. Harenek, befektetési szándéknak ne tudja be Cs. M. a Határőr jóakaratu közleményeit, mert arra nagyon is kicsi emberke!

Köszönetnyilvánítás.

Alulírott köszönetet mondok a Hollandi életbiztosító rt.-nak Allgemeene Maatschappij van Levensversicherunk en Lífrente, 5000 k. életbiztosítási összegnek kuláns folyósításáért, mely összeget fenti biztosító intézet férjem, Gausz Fábán elhalálozása folytán az iratok vételétől számított 8 napon belül minden levonás nélkül kezeimhez kifizette.

Egyidejűleg köszönetemet nyilánítom az Ipar és kereskedelmi takarékpénztár rt.-nak Újvidék, Hollandi életbiztosító rt. itteni képviselőjének az iratok beszerzése körüli fáradozásukért és tanúsított szíves előzékenységükért. Ez alkalommal kötelességemnek tartom a Hollandi életbiztosító rt.-ot mindenkinek a legmelegebben ajánlani Újvidék, 1911. november 9. Özv. Gausz Fabiáné.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**
Laptulajdonos: az újvidéki függetlenségi és 48-as párt.

1214/1911. végrh szám

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 § értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az újvidéki kir. járásbíróságnak 1911. évi V. 655. számú végzése következtében Szalay Lajos újvidéki ügyvéd által képviselt újvidéki takarékpénztár javára 850 k. s jár. erejéig 1911. évi aug. hó 17-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 651 korra becsült következő ingóságok, u. m. szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az újvidéki kir. járásbíróság 1911. évi V. 655/3 számú végzése folytán 850 kor. tőkekövetelés, ennek 1910 évi december hó 22. napjától járó 6 százalékos kamatai, 1/20/0 váltódíj és eddig összesen 89 kor. 30 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Újvidéken Csupits János házána leendő megtartására 1911 évi november hó 14-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsárna alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltekik.

Kelt Újvidéken 1911. évi okt. hó 30. napján

Basch Sándor
kir. bir. végrehajtó.

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
Palma kaucsuk
ágybetét
minősége
elsősorú

Valódi csak a „Horgonynyal”

Valódi csak a „Horgonynyal”

Az új érdekes építőszekrény-könyvecske kívánatra bérmentve beküldetik.

A gyermekek kedvenc játéka

HORGONY

Kőépítőszekrények,
Horgony-Midépítőszekrények

már több mint harminc év óta minden világrészben mint a gyermekek kedvenc játéka ismeretesek; minden nyelven zengett már dicséretük szülőktől, tanítóktól és nevelőktől, valamint a kis építészektől is.

Richter F. Ad. és Ta.
kir. udv. és kam. szállítók.
BÉCS, I., Operngasse 16.
Gyar és iroda:
XIII/1, Eitelberggasse 6-14.

Milliók
használják.

KÖHÖGÉS

rekedtség, hurut, elnyalkasodás,
görcs-és szamárköhögés ellen

Kaiser
mell-karamellait
a „3 fenyővel.”

6050 közjegyzőileg hitelesített orvosi és magánbizonyítványok tanuskodnak a biztos sikerről.

Felette izletes, kellemes bonbonok.

Csomagja 20 és 40 fill. doboz 60 fill. kapható: Herczog István, Grossinger János, Küchler Béla gyógytáraiban, Stefanovics Ly. fia, Petrovics és Popovics kereskedéseiben, Klein Oszkár droguistánál, Strasser István gyógysz. Karlóca, Kocziák Ruma, Ihrig C. Ratais örökősei Apatin, Brodski, Adamffy gyógysz. Petervarad, Kujaschkovic Mitrovica, Hainis A. India, Hondl J. Ruma Wagner A. Dobricza, Peternik Ottó Ujszlankamen, Gebauer Emil gyógysz. Bács. 3-20

A GYOMOR
egészségének fentartása

főleg az emésztés szabályozásán, előmozdításán és a kellemetlen székrekedés távollátásán alapszik. A legjobb válogatott és hasas gyógyfüvekből gondosan készített é vágygerjesztő, emésztést előmozdító és enyhén hajtó háziszser, amely a mértékletlenség, meghülés és székrekedés következményeit pld. a büffögést, a tulságos savképződést és a görcsös fájdalmakat enyhíti és megszünteti: Dr. ROSA gyomor balzsama B. FRAGNER gyógytá raból Prága.

FIGYELMEZTETÉS

A csomagolás minden részén rajta van a törvényes védjegy

Főraktár:

B. Fragner cs. és kir. udvar szállító

„Zum schwarzen Adler” P R A G, Kleinseltz 208
(a Nerudgasse sarkán)
Póstai szállítás naponként

1. üveg 2 K., fél üveg 1 K. 1 K. 50 f. előzetes beküldése ellenében egy kis üveg 2 K. 80 f. egy nagy üveg, 4 K. 70 f. 2 nagy üveg 8 K. 4 nagy üveg, 22 K. ellenében 4 nagy üveg bérmentve küldetik Ausztria-Magyarország minden állomására.

Raktárak: Ausztria-Magyarország gyógyszer-táraiban.

M-i-t? — Papa megengedte! Hisz valódi Jakobi-féle Antikotin cigarettahüvelyek fadobozban!

Vigyázzon! Csakis a „Jacobi” jelzéssel valódi 19-25

Évről-évre gyarapodó vevőkörünk áruszükséglete sok cikkben jelentékeny mennyiséget tesz ki.

Cégünk ennek következtében közvetlen a termelőkkel kötött egyezségek alapján N A G Y előnyökhöz jutott; de ezen előnyöket kizárólag nagyrabecsült vevőinek biztosítja.

**Fűszer, csemege, kávé és borszükségletét
legolcsóbban tehát**

Wagner Testvérek

cégnél Ujvidéken szerezheti be.

Saját érdekében kérjen árlapot.

45...52

UJVIDÉKI NÉPBANK ÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG.
TELEFON 174.

Az Ujvidéki Népbank Rész-
vénytársaság tőketörlesztéses kölcsö-
nöket ingatlanokra 10 évtől 60 évig
terjedő félévi törlesztések s kedvező
feltételek mellett nyújt.

Bővebb felvilágosítást nyújt a
hivatalos órákban

Az Igazgató.

Eladó ház

A Szent István utca 8/a
szám alatt levő házam előnyös
feltételekkel eladó.

Gály József
sz. rókusai rom. kath. kántortanító

Lakásváltozás!

Dr. DEÁK IMRE fogorvosi műtermét
Ferenz József tér 1. sz. alá (Krón fé-
le ház) 1. em. helyezte át.

IRODAI GYAKORNOK.

kezdőfizetéssel azonnal felvétetik

REICH és LEBHERZ

Koosigyar
Ujvidék.

Schaumburg-Lippe Herceg

BEREMENDI

PORTLANDCEMENT- és MÉSZMŰVEI

Kereskedelmi igazgatóság:

PÉCS, Indóház-utca 45.

Művek: **BEREMEND.**

Kitünő minőségű és páratlanul szép színű

PORTLANDCEMENT

és fehérmész gyártása,

valamint géppel zuzott kavics és nyers
mész előállítására.

Évi termelés: 500.000 portlandcement,

120.000 q fehérmész 800.000 q kavics.

Portlandcementünk kiváló minősége
mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki.

— A hivatalos szabványokat messze felül-
muló minőségért szavatolunk. 22—30

Pontos és gyors kiszolgálás!

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év
óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénél,
osznál és meghúléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be-
vásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti
üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.—
és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

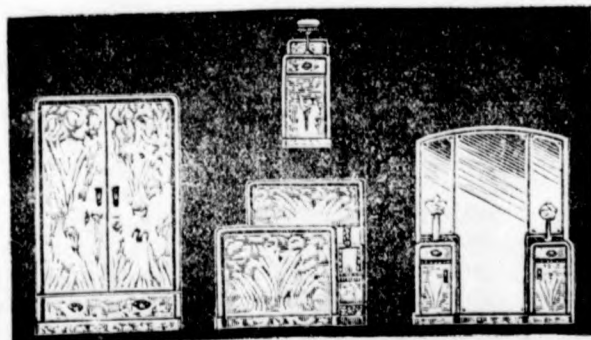
**D. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.**

Rutoripari Termelő Szövetkezetek Értékesítő központjának Bizományi raktára Ujvidék Duna-utca 10.

Telefon 325.

Raktára:

mindennemű butornak s e
szakmába vágó összes cik-
keknek a legegyszerűbb
kiviteltől a legfinomabbig,
különtéle stílusban és árban

LENKEY IMRE bizományos.

Telefon 325.

Kaphatók:

állandóan a legkülansabb
árakban, a legmesszebbme-
nő kedvezményű feltételek
mellett, dús választékban.
Kérem b. látogatásával
megtisztelni.

Tantal-Lámpa.

A legjobb fémszálas izzólámpa.
 Árammegtakarítás kb. 60%.
 Fehér fénnyel ég.
 Rázkodásoknak ellenáll.
 Égési óráinak száma meghaladja bármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan, ferdén, oldalt egyformán, kifogástalanul ég. Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál. Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

Magyar Siemens-Schuckert-Művek

Budapest, VI., Teréz-körút 36.

Mentőkocsik,
 Betegszállító-kocsik,
 Hullaszállító-kocsik

szigorúan előírás szerint felszerelve, a községek részére elrendelt szakszerű kivitelben, a legolcsóbb árban kaphatók.

Reich Mátyás és Lebherz Károly

első délmagyarországi kocsigyárában

Ujvidéken.

Szén-koksz.

Finom porosz szalon-köszén házba szállítva 4 kor. 20 fill
 bécsi légszeszkoksz 4 „ 80 „

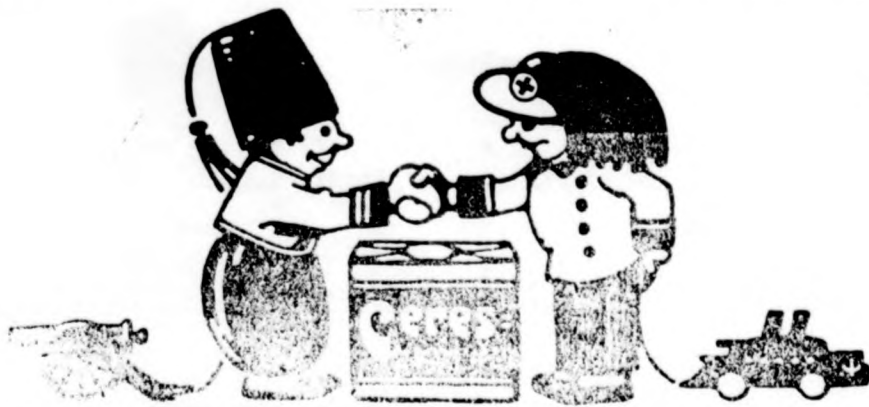
Kapható:

BAUER GYULA

Ujvidék, Uspenszka-utca 5. sz.

2-6

Kérje kereskedőjétől a 30.000 koronás „Ceres” díj-pályázat feltételeit.

„Ceres” ételzsir nagy kincs, tagadója ennek nincs!
 Ellenség vagy jó barát egynek vallja itt magát.

Legfinomabb teavaj készítése: Sárga, simulékony „Ceres” ételzsir („Ceres”-kockák) és fehér („Ceres”-táblák) egyenlő arányban keverve, óvatosan, felhevítés nélkül megolvasztandó. Ehhez hozzáöntendő nyers tejfel vagy nyers tej, (3/4 kg. „Ceres”-hez 1/8 liter tejfel) minekutána az egész jól megkavarandó, mialatt a tálát avagy a lábost gyorsabb kihülés végett hideg vízbe állítjuk mindaddig, míg a zsir megfagy. A tej víztartalma így teljesen kiválik, míg a „Ceres” zsir a legfinomabb teavaj ízét és zamatját veszi fel és ugyanugy használható is. Egy tojás sárgája még jelentékenyen növeli e keverék jóságát. Az ezen utasítás alapján előállított teavaj az érvényben levő törvényes határozmányok szerint csakis a saját háztartásban használható.